

korlati megvalósítása mérhető gazdasági hasznot eredményezett. Az eredmény gazdasági haszna az alkalmazó gazdálkodó, tervező vagy irányító szervek munkájában közvetlenül vagy közvetve jelentkezhet. A pályázatokat a realizáló szerv vezetőjének az igazolása alapján az intézet vezetői tanácsa értékeli.

DR. GÁL JÁNOS:

Az oktatás és a szakképzés összehangolása a távlati fejlesztéssel

(Részletek az előadásból)

Az erdészet és az elsődleges faipar tervszerű, harmonikus fejlődésének alapfeltétele a megfelelő munkahelyi munkaerő- és oktatási struktúra... A feladatok megoldása során fel kell számolni az erdőgazdálkodás műszaki elmaradottságát, nagyarányú technikai és technológiai fejlesztést kell megvalósítani...

Az erdőmérnökgigény meghatározásakor, mivel az erdészet területén ez idáig üzemmérnökképzés nem volt, a felsőfokú szakemberszükséglet együttesen tartalmazza a két típusú mérnökgigényt. A felsőfokú szakemberigény 62—67 fő. Az okleveles erdőmérnök képzés alapozó és általános jellegét a jövőben is fenn kell tartani, sőt erősíteni kell. Az üzemmérnökképzésben pedig meg kell valósítani az ágazati specializációt.

A távlati koncepcióban vázolt feladatok megoldása során a középfokú erdészeti szakemberek funkciói is változáson mennek keresztül. A prognosztizált munkaerő-állomány összetétele alapján az ezredfordulóra 3500 középfokú végzettségű erdészre és kerekítve 1000 fő középfokú végzettségű faipari szakemberre lesz szükség. Ennek kielégítése évi 120 fő erdész és 60 fő faipari szak-középfokú képzéssel lehetséges. A technikusminősítés rendszerében az erdészeti szakon szükséges az erdőgazdasági gépészeti szak létrehozása, a fafeldolgozó technikus minősítésben egyrészt a létszámemelés, másrészt a specializáció megteremtését tartjuk indokoltnak.

A szakmunkások a munkaigényesség, illetve az elvégzendő munka bonyolultsága szempontjából általában egyenértékűek a középfokú nem fizikai állományúakkal. Ez a munkakategória magasabb iskolai alapképzés birtokában általában a jelenleginél rövidebb idejű felnőtt tanfolyami oktatás útján és munkaköri begyakoroltatással képezhető. A fejlesztési koncepcióban prognosztizált munkaerő-állományból mintegy 12 500 fő lesz a szakmunkás. Figyelembe véve a jelenlegi létszámot, a nyugdíjba vonulást, valamint a munkahely-változtatást is, az éves képzési igényt az erdészeti, szakmunkásoknál 380—400, a faipari szakmunkásoknál 240—260 főben határozhatjuk meg. Helyes volna az erdőművelő, fakitermelő szakma elnevezést erdőgazdasági gépész szakmára változtatni a szakma vonzóbbá tétele céljából.

A betanított munkás kívánatos létszám biztosításához az erdészeti szakma területén az éves képzési igény 1100—1200, a faipar területén 500—530 főben prognosztizálható... a képzés megfelelő színvonalú ellátásához tovább kell fejleszteni a vállalati oktatási központok hálózatát. Tovább kell differenciálni a betanítottmunkás-képzést, elsősorban az erdőgazdálkodás területén a *gépkezelői kategóriában*.

A tanfolyamos továbbképzésben a jövőben nagyobb szerepet kell kapniuk a rövidebb időtartamú, egy-egy speciális témakört felölelő *céltanfolyamoknak*, amelyek során az ágazati kutatóintézetek és az élenjáró üzemek eredményeit kell az érintett szakembereknek átadni.

Az erdőgazdálkodás és az elsődleges faipar szakemberellátása terén napjainkban jelentkező, legsürgősebb feladatunk a technika által meghatározott munkamegosztásnak megfelelő differenciált szakemberigény maradéktalan kielégítése és a követelményeknek megfelelő, rendszeres továbbképzése. Ezek nélkül a hosszú távú fejlesztési tervben foglalt, a szakma számára lelkesítő célok nem valósíthatók meg.

(Lásd még: AZ ERDŐ, 1982. 1. sz., 31—37. p.)

DR. MAJER ANTAL:

Természetszerű erdeink jelentősége és jövője

Az erdő igen jelentős, állandóan és tartósan megújuló nemzeti kincsünk; forrása népgazdaságunk fontos nyersanyagának, a fának és legfőbb összetevője természetes környezetünknek; egyre több szó esik erdeink *sokoldalú* hasznosításáról. Az erdő védelmi és üdültetési szerepének hangsúlyozása nem jelentheti olyan fontos nyersanyagunk, mint a fának hozamcsökkentését, hanem éppen az erdők *fatermesztésének* jelentőségét, növelését emeli ki. A ma tudománya az erdőt, mint összetett *környezeti* rendszert fogja fel; az erdő életközössége élőhelyével szoros kölcsönhatásban áll. A *fatermesztés szempontjából kiváló erdei ökoszisztémák, környezetvédelmi szempontból is kedvezőbbek.*

Hazánk tekintélyes része, mintegy 2/3-a síkságra, szemiárid erdőssztyepp övezetbe esik, ahol a fás növénytársulás környezetvédelmi szerepe még tovább fokozódik. Kétségtől a *természetes* és a *származék* erdőtársulások elégitik ki leginkább az erdők sokoldalú rendeltetését; ezek az igazi, önszabályozásra és önfelújításra képes, *stabil* környezeti rendszerek. Területi arányuk erdeinkben 28% (18+10%). (Lásd Keresztesi, 1980. „Egy világegség apropóján” című, Az Erdőben megjelent cikkét!)

Ehhez hozzávehető erdeinknek az a nagy hányada, amelyet az őshonos fafajok alkotnak: egy-két fafajra csökkent ugyan a faállomány, sőt az erdőt mesterségesen telepítették, a termőhelyi, a növénytársulási összetételben azonban nincs lényeges eltérés. Ezek a *természetszerű* és tartós erdőtársulások erdeink mintegy 20%-át foglalják el. Természetszerű erdőgazdálkodásról tehát erdeink 48%-a esetében beszélhetünk, azaz 729 ezer ha-on!

*

A mesterséges erdők nagy része az *ültetvényszerű* erdők közé tartozik. Hazánkban ugyanis alig ismerünk igazi *faültetvényt*; talán a nemesnyár gazdasági fajtából létesített „cellulóznárasok” sorolhatók ide. Az átmenetet jelentő „*ipari erdők*” térfoglalása, az erdefenyő és a cser rövidebb vágásérettségi korral történő termesztése valójában csak most kezdődik. A mesterséges faállományok így is erdeink 52%-át, 788 ezer ha-t borítanak.

A természetű és az *ültetvényszerű* erdők élesen *kettéosztják*, felezik a magyar erdőket, és ezzel *két ágra bontják* a magyar erdőművelést is.

A magas vágásérettségi korú, 60—120 éves keményfa lomberdeink, ahova a tölgyesek, beleértve a csereseket is, és a bükkösök, ide értve a gyertyánosokat és az egyéb kemény lomberdőket is, a kapcsolatot, a következetességet, a folyamatos változást korosztályonként jól mutató *természetszerű* erdőkre tartoznak. Ezzel szemben a gyorsan növő lágy lomberdők, ahová a nyár-, fűz- és égerállományok sorolhatók, illetve a fenyveseket, valamint az akácosokat vehetjük — általában 40—60, a nyár, a fűz esetén 20 év körüli vágásérettségi